

การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี

นายประ เสริฐ ฉ่ำชื่นวงศ์

ศูนย์วิทยพัทยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2534

ISBN 974-578-767-1

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

017569

117581489

THE ACADEMIC ADMINISTRATION OF
ADMINISTRATORS IN ELEMENTARY SCHOOLS
UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE
OF PATHUM THANI PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION

MR. PRASERT CHAMCHUENWONG

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education

Department of Educational Administration

Graduate School

Chulalongkorn University

1991

ISBN 974-578-767-1

นายประเสริฐ ฉ่ำชื่นวงศ์ : การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี (THE ACADEMIC
ADMINISTRATION OF ADMINISTRATORS IN ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE
JURISDICTION OF THE OFFICE OF PATHUM THANI PROVINCIAL PRIMARY
EDUCATION) อาจารย์ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.อมรชัย ตันติเมธ, 291 หน้า.
ISBN 974-578-767-1

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา และเพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี ผู้วิจัยได้ออกไปสัมภาษณ์ ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร ครูอาจารย์ที่ทำหน้าที่วิชาการของโรงเรียน โดยมีประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากรจำนวน 27 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 100.00

ผลการวิจัยพบว่า

โรงเรียนส่วนใหญ่มีการวางแผนงานวิชาการโดยกำหนดนโยบายตามสภาพปัญหาของโรงเรียนและสอดคล้องกับนโยบายต้นสังกัด มีผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้รับผิดชอบการวางแผน วิธีการวางแผนนั้นใช้วิธีประชุมบุคลากร เพื่อระดมความคิดเห็นแล้วจัดทำเป็นแผนงานโครงการ การปฏิบัติตามแผน มีผู้รับผิดชอบโครงการการปฏิบัติร่วมกับคณะกรรมการ ก่อนการปฏิบัติมีการชี้แจงให้บุคลากรเข้าใจขั้นตอนและให้การสนับสนุนในด้านงบประมาณวัสดุอุปกรณ์ มีการนี้เทศติดตามผลโดยผู้บริหารโรงเรียน และใช้แบบสังเกตการปฏิบัติงานเป็นเครื่องมือสังเกตหระยะของการปฏิบัติงาน มีการประเมินผลโดยการสังเกตและตรวจผลงานแล้วทำรายงานเป็นเอกสาร รวมทั้งนำผลการประเมินไปปรับปรุงแก้ไขในเรื่องที่เป็นปัญหา

กิจกรรมที่โรงเรียนปฏิบัติมากที่สุดเป็นกิจกรรมด้านการส่งเสริมการสอน รวมทั้งจัดทำแผนงานโครงการในด้านนี้มากที่สุดด้วย โรงเรียนมีการประชุมครูและกล่าวถึงในด้านการเรียนการสอนมากกว่าด้านอื่น ๆ โดยกล่าวถึง เรื่องการเร่งรัดคุณภาพมากที่สุด

ในด้านปัญหาและอุปสรรค ส่วนมากขาดบุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน แต่ละด้าน ขาดงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ แนวทางแก้ไขควรให้มีการพัฒนาบุคลากรและจัดสรรงบประมาณให้มากขึ้น

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา บริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิติสด
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

PRASERT CHAMCHEUNWONG : THE ACADEMIC ADMINISTRATION OF ADMINISTRATORS IN ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF PATHUM THANI PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION
THESIS ADVISOR : AMONCHAI TANTIMEDH 291 PP.

The purpose of this study is to investigate, the academic administration and problems of academic administration of administrators in elementary school under the jurisdiction of the office of Pathumthani provincial primary education. The researcher interviewed school administrators and their deputies together with teachers who were responsible for school academic development in 27 schools in Pathumthani

The findings were as follows :

Most of the schools made plans for academic administration. The policy stated in the plans based on problems of the schools and in concordant with the policy of head quarters. School administrators were responsible for making the plans. To make the plans, the administrators asked staff to take part in brainstorming session, then the plans and the projects were made according to the ideas suggested. To implement the plans, the administrators appointed projects directors and academic committee. Then, the staff were informed about steps of action. Budget and materials were supported. The administrators supervised the actions in the schools observation forms were used in every step of action. The observation technique and the outconves checking were used in an evaluation of the projects and the report were written. Findings from the evaluation were used in solving problems happened.

Instructional supporting activites were done most. And most of the projects concerned this kind of activites. There were staff metting in the schools about the instructional supporting activites and what was mentioned most was about the accelerating the quality of education. The problems found were : The lack of staff with good job understanding, and the lack of budget and materials. To solve the problems mentioned, the staff should be developed and more budget should be provided.

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา บริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนักศึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี ด้วยความอนุเคราะห์จาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ตันติเมธ อาจารย์ที่ปรึกษาและควบคุมการวิจัย ซึ่งได้ให้คำแนะนำ แก้ไขข้อบกพร่อง และเอาใจใส่อยู่โดยตลอด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.सनานจิตร สุนทรทรัพย์ อาจารย์ ดร.นิพนธ์ ไทยพานิช อาจารย์ถวัลย์ ทองมี อาจารย์จรูญ มุ่งการนา อาจารย์ปรีดีญา นิรภัย อาจารย์มานิตย์ เนื่องรักษา อาจารย์ประภาพรรณ เส็งวงษ์ อาจารย์มณฑิเร ชมดอกไม้ ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ประภาพรรณ เส็งวงษ์ อาจารย์มณฑิเร ชมดอกไม้ อาจารย์ช่อทิพย์ ธรรมรักษ์ คณะศึกษานิเทศก์อำเภอสังขละบุรีสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี คุณสายพิน คล้อยตาม ที่ได้มีส่วนช่วยเหลือสนับสนุน แนะนำแก้ไขข้อบกพร่องและร่วมมือในการทำวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี จนทำให้ผลงานวิจัยนี้สำเร็จลงด้วยความเรียบร้อย

ประ เสริฐ ฉ่ำชื่นวงศ์

ธันวาคม 2533

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	8
ขอบเขตของการวิจัย	9
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	10
วิธีดำเนินการวิจัย	11
ลำดับขั้นในการวิจัย	13
2 แนวคิดหลักการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	15
ความหมายของการบริหารงานวิชาการ	15
หลักสูตรและ เอกสารการใช้หลักสูตร	19
การสอนและวิธีการสอน	23
การวัดผลและการประเมินผล	27
การจัดวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน	29
การนิเทศการศึกษา	31
ห้องสมุดโรงเรียน	35
การประชุมอบรมทางวิชาการ	37
กระบวนการบริหารงานวิชาการ	40
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	46

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3	
วิธีดำเนินการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล	49
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	49
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	49
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	52
การเก็บรวบรวมข้อมูล	53
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้	54
4	
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	56
5	
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	249
สรุปผลการวิจัย	251
อภิปรายผลการวิจัย	256
ข้อเสนอแนะ	266
บรรณานุกรม	268
ภาคผนวก	272
ประวัติผู้เขียน	291

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงการสุ่มตัวอย่างจากจำนวนโรงเรียนแต่ละอำเภอ	50
2	แสดงโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	51
3	แสดงข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้รับการสัมภาษณ์	58
4	แสดงผู้ตอบแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการวางแผนงานในการบริหารงานวิชาการ ด้านการนำหลักสูตรไปใช้	61
5	แสดงผู้ตอบแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามแผนงาน การบริหารงานวิชาการด้านการนำหลักสูตรไปใช้	66
6	แสดงผู้ตอบแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการประเมินผลในการบริหารงานวิชาการ ด้านการนำหลักสูตรไปใช้	72
7	แสดงผู้ตอบแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานวิชาการ ด้านการนำหลักสูตรไปใช้	76
8	แสดงผู้ตอบแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการวางแผนในการบริหารงานวิชาการ ด้านการจัดการเรียนการสอน	79
9	แสดงผู้ตอบแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามแผนงานในการบริหารงาน วิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน	84
10	แสดงผู้ตอบแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการประเมินผลในการบริหารงานวิชาการ ด้านการจัดการเรียนการสอน	91
11	แสดงผู้ตอบแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานวิชาการ ด้านการจัดการเรียนการสอน	95
12	แสดงผู้ตอบแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการวางแผนในการบริหารงานวิชาการ ด้านการจัดวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน	98
13	แสดงผู้ตอบแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามแผนงานในการบริหารงาน วิชาการด้านการจัดวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน	103

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
14	แสดงผู้ตอบแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการประเมินผลในการบริหารงานวิชาการ ด้านการจัดวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน	109
15	แสดงผู้ตอบแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานวิชาการ ด้านการจัดวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน	113
16	แสดงผู้ตอบแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการวางแผนในการบริหารงานวิชาการ ด้านการส่งเสริมการเรียนการสอน	116
17	แสดงผู้ตอบแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามแผนงานในการบริหารงาน วิชาการด้านการส่งเสริมการเรียนการสอน	121
18	แสดงผู้ตอบแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการประเมินผลในการบริหารงานวิชาการ ด้านการส่งเสริมการเรียนการสอน	128
19	แสดงผู้ตอบแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานวิชาการ ด้านการส่งเสริมการเรียนการสอน	132
20	แสดงผู้ตอบแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการวางแผนในการบริหารงานวิชาการ ด้านการวัดและประเมินผล	135
21	แสดงผู้ตอบแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามแผนงานในการบริหารงาน วิชาการด้านการวัดและประเมินผล	140
22	แสดงผู้ตอบแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการประเมินผลในการบริหารงานวิชาการ ด้านการวัดและประเมินผล	147
23	แสดงผู้ตอบแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานวิชาการ ด้านการวัดและประเมินผล	151
24	แสดงผู้ตอบแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการวางแผนในการบริหารงานวิชาการ ด้านนันทนาการศึกษา	154
25	แสดงผู้ตอบแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามแผนงานในการบริหารงาน วิชาการด้านนันทนาการศึกษา	159

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
26	แสดงผู้ตอบแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการประเมินผลในการบริหารงานวิชาการ ด้านการนิเทศการศึกษา	165
27	แสดงผู้ตอบแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานวิชาการ ด้านการนิเทศการศึกษา	169
28	แสดงผู้ตอบแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการวางแผนในการบริหารงานวิชาการ ด้านการดำเนินการเกี่ยวกับห้องสมุด	172
29	แสดงผู้ตอบแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามแผนงานในการบริหารงาน วิชาการด้านการดำเนินการเกี่ยวกับห้องสมุด	177
30	แสดงผู้ตอบแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการประเมินผลในการบริหารงานวิชาการ ด้านการดำเนินการเกี่ยวกับห้องสมุด	183
31	แสดงผู้ตอบแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานวิชาการ ด้านการดำเนินการเกี่ยวกับห้องสมุด	187
32	แสดงผู้ตอบแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการวางแผนในการบริหารงานวิชาการ ด้านการประชุมอบรมทางวิชาการ	190
33	แสดงผู้ตอบแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามแผนงานในการบริหารงาน วิชาการด้านการประชุมอบรมทางวิชาการ	194
34	แสดงผู้ตอบแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการประเมินผลในการบริหารงานวิชาการ ด้านการประชุมอบรมทางวิชาการ	200
35	แสดงผู้ตอบแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานวิชาการ ด้านการประชุมอบรมทางวิชาการ	204
36	สภาพการบริหารงานทางวิชาการในด้านการนำหลักสูตรไปใช้	207
37	สภาพการบริหารงานทางวิชาการในด้านการจัดการเรียนการสอน	212
38	สภาพการบริหารงานทางวิชาการในด้านการจัดวัสดุประกอบหลักสูตร และสื่อการเรียนการสอน	216

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
39	สภาพการบริหารงานทางวิชาการในด้านการส่งเสริมการสอน	220
40	สภาพการบริหารงานทางวิชาการในด้านการวัดผลและประเมินผล	224
41	สภาพการบริหารงานทางวิชาการในด้านการนิเทศการศึกษา	228
42	สภาพการบริหารงานทางวิชาการในด้านการดำเนินงาน เกี่ยวกับห้องสมุด	231
43	สภาพการบริหารงานทางวิชาการในด้านการประชุมอบรมทางวิชาการ	235
44	แสดงแผนงานโครงการของโรงเรียนสังกัด สปจ.ปทุมธานี ปีการศึกษา 2530	237
45	แสดงการประชุมประจำเดือนของฝ่ายวิชาการ	244

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย